

ANIMO analyse score Alkmaar op Monitoring Duurzame Gemeenten 2017

Opzet Monitoring

De Nationale Monitoring Duurzame Gemeenten van september 2017 is uitgevoerd door TELOS van de Universiteit Tilburg. De rapportage betreft de periode 2014-2017 en 388 Gemeenten.

De monitoring hanteert een breed duurzaamheidsbegrip, gebaseerd op de Sustainable Development Goals (SDG) van de UN, en ook wel samengevat als PPP (People, Profit, Planet).

De brede duurzaamheidsbenadering van TELOS maakt het zo goed als onmogelijk om echt zicht te krijgen op de score van Alkmaar op het gebied van natuur en milieu. Daarom beperkt deze analyse voor ANIMO zich tot de monitoring resultaten bij het thema Planet. Deze scores worden in het rapport gepresenteerd onder het thema "Ecologisch kapitaal".

Alkmaar is in de rapportage opgenomen inclusief de Schermer (ook voor eerdere jaren).

Resultaten voor natuur en milieu

In 2017 is de totaal score van Alkmaar op Ecologisch Kapitaal 50,9 (van de maximaal 100). Daarmee staat Alkmaar op plaats 307 van de 388 Gemeenten. In 2016 stond Alkmaar op plaats 325.

Om deze score in perspectief te zetten:

- de gemiddelde score voor alle gemeenten bedraagt 54,4
- de laagst scorende Gemeente was Rotterdam met 36,2. Maar dat is een extreem, daarboven zitten Beemster, Velsen en Moerdijk met ongeveer 43.
- de hoogste score ligt rond de 66 bij Rozendaal, Zandvoort en Vlieland
- andere gemeenten in de buurt scoren meestal hoger, zoals Castricum (58,9), Bergen (58,6), Schagen (54,8), Hoorn (54,7), Heiloo (53,0) en Langedijk (54,7) en Heerhugowaard (53,0). Alleen Zaanstad scoort duidelijk lager (43,9).
- de score is ook wat laag t.o.v. de meeste gemeenten van vergelijkbare grootte, zoals Arnhem (53,4), Breda (54,9), Delft (52,3), Dordrecht (53,3), Haarlem (51,1), Leeuwarden (49,4), Leiden (51,5), Nijmegen (50,7), Den Bosch (52,1), Tilburg (53,9) en Zwolle (53,9).
- Alkmaar wordt niet genoemd bij gemeenten die in de periode 2014-2017 de meeste vooruitgang hebben geboekt.

Het Ecologisch Kapitaal betreft zeven gebieden:

- afval en grondstoffen
- bodem
- energie
- hinder en calamiteiten
- lucht
- natuur & landschap
- water.

Vanaf 2014 zijn de scores van alle gemeenten tezamen verbeterd op alle gebieden, met uitzondering van 'hinder en calamiteiten' en 'water'.

Bij afval betreft de verbetering vooral huishoudelijk restafval, GFT-afval en kunststofafval. Oud papier en karton, en verpakkingsglas gaan niet mee in deze trend. Alkmaar scoort relatief laag op het totaal van de afval categorieën.

Bodem betreft speedlocaties bodemsanering, verhard oppervlak en vermesting door stikstof en vermesting resp. fosfaat. Alkmaar scoort gemiddeld op dit gebied.

De energietransitie wordt gemeten met indicatoren voor hoeveelheid wind, zonnestroom (PV), gas/elektriciteitsverbruik huishoudens resp. bedrijven en energielabel woningen. Voor alle gemeenten is de voortuitgang het grootst bij PV en gasverbruik van huishoudens. Alkmaar scoort relatief gunstig op het gebied van energie.

Hinder en calamiteiten betreft geluidbelasting, geluidhinder, lichtbelasting, overlast door stank/stof/vuul, risico als gevolg van transport, externe veiligheid, aardbevingen en overstromingen. Hier zijn weinig veranderingen zichtbaar en Alkmaar scoort laag (net als alle Gemeenten rond Schiphol en/of in de Randstad).

Lucht omvat de emissies van CO₂, stikstofoxiden, fijn stofdeeltjes (PM_{2.5}) en vluchtige organische stoffen (VOS) en de luchtconcentraties van stikstofoxides, ozon en fijn stof (PM_{2.5}). Er is verbetering zichtbaar bij stikstofoxiden, VOS en fijn stof, maar niet bij CO₂. Alkmaar scoort ongeveer gemiddeld.

Natuur en landschap is samengesteld uit vijf indicatoren voor oppervlak aan bos en natuurlijk terrein, afstand woningen tot groen, afstand tot recreatief water en biodiversiteit (aantal soorten/rode lijst). Behalve afstand tot openbaar groen laten de andere indicatoren weinig verandering zien. Alkmaar scoort onder het gemiddelde en duidelijk lager dan de kustgemeenten.

Water omvat de chemische en ecologische kwaliteit van oppervlaktewater, emissies op oppervlaktewater van fosfaat en stikstofverbindingen en de kwaliteit van het drinkwater. De totaal score voor water neemt af door een slechtere chemische kwaliteit van water. Alkmaar scoort matig, evenals de hele kop van Noord-Holland.

Evaluatie score Alkmaar

De score van gemeenten blijkt samen te hangen met de volgende karakteristieken:

- Grootte: klein, middel (50.000-100.000) of groot
- Bevolkingsontwikkeling: Groei of Krimp
- Woningvoorraad: New Town en/of Historische gemeente (monumentale stadsgezicht)
- Werkgelegenheid: Woongemeente of Werkgemeente
- Bodemgebruik: Groene gemeente en/of Agrarische gemeente
- Overig: Centrumgemeente, voorzieningenniveau, voormalige Industriegemeente en/of toeristische gemeente.

Alkmaar valt onder twee van de karakteristieken: centrumgemeente en (middel)groot.

Kleinere gemeenten scoren in het algemeen beter. Het feit dat Alkmaar een (middel)grote gemeente is verklaart volgens TELOS voor 1,8 (middel) tot 3,6 (groot) punten de lagere dan gemiddelde score. Het zijn van centrumgemeente verklaart ook nog 2,6 punten. Als hiervoor gecorrigeerd wordt resulteert een score van minimaal 55. Hiermee zou Alkmaar ongeveer op de gemiddelde score voor alle gemeenten uitkomen qua natuur en milieu (d.w.z. Ecologisch Kapitaal ofwel Planet).